

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 14. Quotquot hîc co[n]eniunt, sancti sunt & boni, omnes enim in illo statu gloriæ, tales eru[n]t.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

corporis, erunt similes Angelis Dei, &c. Si longa aut salubris vita, ibi erit sana & eremita, & eterna aeternitatem: quia iusti in perpetuum vivent. Si saecularis, satiabitur, cum apparuerit gloria Domini: si mortalitas, ibi Angeli concincent sine fine Deo: si sapientia, ipsa Dei sapientia offendit ei seipsum: si potestas omnipotens erunt: sue voluntatis, ut Deus sua, si honor &c. si diuina &c. si securitas &c. O lux etiamaque beatissimi, qui vanas ac perituras operes queruntur examines? O laudis humanae festatores, qui populares auras aucupamini fumo velocius ac facilius euangelentes? O ventris idolatria: quorum perpetua est potus cibique anxia sollicitudo, qui dicto cirtus corrumptitur, & nova languefitis fame, sicutque astuentes exare citis. O rerum iudicatores inquieti, qui cunatus obambulat pulchris gratisque conspicibus oculos recanteatis. O domina, que canem tuam ob corporis maceras pulchritudinem, ut formosa prodeas vultus elegans, quae caltha citius emarcellet. O terrena, quae vitam longam, saiam ac prosperam toto pectore cōcupiscitis: videte quid vobis proponatur, quae diuitiae, quis honor, quae delicia, quae spectacula, quae vita, quae pulchritudo. Num haec poetarum de campus Elisiis figmenta? Num fallax verborum gannitus Mahomet de riuulis lacris ac mellis? quando Angelus D. Ioanni ostendit ciuitatem illam Hierusalem, gloria præfulgat: ubi omnia splendor, lux claritas, pulchritudo, gaudium, vita bonis omnibus coniucipiat: ubi nullus vestigium aduersus: refert se vidisse principem regio sublimem throno, sibi qui dicentem Scribe: Hac verba fidelissima sunt, & vera. Eodem quoque modo postmodum, dum ei monstrauit fluminum aqua viua, procedentem de sede Dei, & Agnus, tanta fertilitate foecundum ut ex virga parte eius germinaret: Lignum vite, offerens fructus duodecim, per mens singulos: Deinde visa illa caelesti gloria à Deo preparata tandem addit: Hac verba fidelissima sunt & vera. Semel & bis illa voluit repetere, non hac esse leuiles fabulas, sed diuinis veritatis, & quod ille eas scriptis exararat, qui Euangelium coniscriptum prouide, ne ea credatis impolturas: & ne veritati parcam, illa ut commentitia habetis, cum ea tam parum curetis, tam flaccide desideretis, tam pigre quætitatis, tam socordes vivatis, nec ullam operam adhibeatis ut illa possideatis.

§. 14. Quotquot hic conueniant, sancti sunt & boni, omnes enim in illo statu gloriae, tales erunt.

His finem non imponit D. Euangelista de. 32. **H**claratio: illius statu gloriose sed quotquot adiut circumstantias, verbaque tribit, omnia eisem milita intentioni. Afferit quod hunc visioni spectat de tres tantum nos Christus assumperit discipulos, Petrum, Iacobum & Ioanem: illique speciale præfato interfuerunt Moyses & Elias. Ad quid tres illes tantummodo assumpti? Omnis enim si am propositerat, omnibus in humeros tollendam prædicauerat, si preparata velle gloriæ celestia premiari. An non ratio si aerebat, hanc omnibus spectandam profonere visionem, ut ad eum omnes alimaret? Multas ac ferum: Sacerdos ratio: **a** Ho. 12. **b** ill. d. **c** au. e. **d** ma. **e** In ore duorum vel. **f** r. in testum stabit omne verbum. Habes hac duos & tres testes: duos in **E**. **b** Lib. 42. **c** Marc. minister fuerit legis Diuinae promulganda, alter **d** lib. de eiusdem zelator ferventissimus. Tres in Petro, Iacobo, & Ioanne, Hinc congruentiter, i geno **e** prescripto. **f** loq. subtiliori excurrit D. Chrysost. in laudem numeri Ternarii: expendens quod apud omnes terrarum nationes numerus illus ut iacer habeatur, & ne cito quid uero se concludat Diuinitatis. Consequenter igitur excedit à iuri ergo ternario Sæcissima Trinitatis: Adorabilis illa Trias, regalis D. Chri illa dignissima, immaculata natura, indominiabilis deus. **g** Ternario in ternario gloria habet. **h** veneratur Deus ternarij predicatione in terra. **i** i. et multi sunt Patriarchæ, trium tamen columnæ odo se prædictat Deum. Ego sum Deus Abraham, Isaac, & Iacob, non quod non sit Deus etiam Moysi, & Iesu ih, sed veneratur sicut in imagine in terrenis celstis. **T**res virtutes sunt, fides, spes, Charitas. In tria diuisit, & infiniorum. In tria secantur tempora, in præterita, presentia, ac futura. Licei multi sim Patriarchæ, ut predicetur gloria risuens spiritus, suffici ternarius. Alluit ad hoc, quod Christi prebeatrus carnis res rectionem, tre illos cita erit Deus Abraham, Isaac & Iacob, & ad eum: Non est Deus s Match 22. mortuorum, sed viuentium. Cum multis sine Sacerdotibus,

E doles,

Hieron. Ep. de Lanuca Tom. II.

dotes, trias tamen Sacerdotum electa est, Moyses, & Aaron & Samuel. Multa Reges, & trium celebri est memoria, David, Ezechias, & Iosua. Multa Angeli in celo, & tres apparuerunt Abraham: Tres dies & noctes ambulabat Abram, ut mysterium monstraret. Lonus tribus diebus & tribus noctibus fuit in ventre eam. Tandem, ait in gloria sua testimoniis, in qua tres diuinitate personae apparabant, tria erant signa certabilia: Pater in voce filius in carne, Spiritus S. in nube. Tres Apostoli tantum eliguntur, numerus est sacram & sufficiens, ut mundo tanti mysterii fidem praedicet. Aliam alij assignant rationem, quod voluerit ad hoc mysterium Christus testes adducere, qui forent quasi omnium linguis procuratores, quae his tribus describuntur, Hebraica, Graca, & Latina. Ideo voluit ut crucis titulus his linguis scriberetur, ex quo enim omnibus linguis destinabatur praedicatio. Tres illi Apostoli tres illas linguis designabat D. Iacobus Hebraeum, cum in Hierusalem vitam cum sanguine pro Christi fide profunditer, erat autem Hierusalem Metropolis Hebraeorum. D. Iacomo, Graciam, cum illi Graciam Ecclesiastem commendaret, ac Ephesi diem clausuram extremum, D. Petrus Latinam qui Romam cathedralm Pontificiam statuit, ac ibidem obiit martyris crucifixus, era enim Roma populi latini caput, ut hoc modo omnes linguae eius mortem crucis predicarent: verum his & alijs omillis: eam congruam censem quam signat D. Damascen. utique nostro proposito, interfuit.

Orat. de Transfig.

I. Iudas no[n] fiducia: eam congruam censem quam signat D. Damascen. utique nostro proposito, interfuit.

Transfig.

potiri, neque perfidum proditorē tanto interesse.

II. I. Isaia

speculo: in quem iam, quantum colligo, sententiam protulerat vates Evangelicus. a. Tollatur im-

ps. 26. 10. L. cont.

ta quam lectionem committere sequuntur. D. I.

Marcus

renatus b. D. Cyillus. Alexander. c. D. Chrysostomus. d. Aug. e.

33. & alij. Quinimum & ille amicus Iob, qui ait: f. Non

c. In c. 26 vid. ac risulos fluminis, torrentes mollis & buoyis.

I. Isaia

Subtilioribus declarat metaphoris gloriam eius-

d Ho. 11.

qui statum tam anima, quam corporis, quas non vacat declarare. His proditor illi infamis excludatur.

In illud

Nec similiter suadebat ratio, cum solum vidimus expelli: hoc enim eius honori derogauerit, quod a

gloriam

men Christus omnino cauebat, quinimo etiundem eis.

e In illud

testatem ejendi demonia, patrandi miracula,

ps. 85. Re-

Sed nec, cum se iam ab ipso sciret venunda un-

spice in

trinqua argenteis, iamque actualiter agere de me.

I. Job 20.

proditione executioni mandanda, ei mensam sua negat, nec expelli: aliorum indignum consortio,

37.

nec corporis ac sanguinis sui subtrahit: Sacramen-

tum, nec a lotione pedum prohibet, nec Sacerdotij, & Episcopi secludit dignitate, ne eius persona aut honori infamia macula adsperrgatur. Quod igitur sequebatur incoveniens, si cum ceteris huic interfueret visione? Participem eum Christus fecit omnium beneficiorum, cum reliquis Apostolis, si instituit prædicatorem Euangelij, vt alios dedit ei facienda signa potestatem, vt alij mensa sua elegit cœnitam vt alio corporis sui & sanguinis communione honoravit, vt alios Sacerdotem, vt alios, consecravit: Episcopum, vt alios, initauit. Cur igitur huius visionis alperatus & tanto spectaculo praesentem adesse non ei conceditur: cum ipsum tali non digne ur visione, ne solus ea privetur illam alij: omnibus videntibus non permitat tantum sed principiis Petrus, Iacobus & Iohannes. Designauit in hoc Christus illustrissimi illis status eminentiam, quā potiri non potest, nisi quis bonus est, sanctus, iustus, filius Dei per gratiam. Attende, quae huic adsit mysterio. Pater in voce, Spiritus S. in nube, Moyses in corpore phantastico, Elias in voto, Petrus, Iacobus & Iohannes collegij Apostolicis antequam intellegas, quorū ad hunc pertinente statum, bonos esse, sanctos, mundos, iustos, sapientes.

Congruenter expedit D. Basil. verba vatis I. Hebreorum 12. saepe de superbia tua ciuitate varientur. Post Ps. 45. quam de illa sic Deus pronuntiasset: Ponam manus tuas salutem: Addit: Non audi: ut ultra iniquum 21. tacis terra tua &c. populus autem tuus omnes inisti, in perpetuum habui abutum terram, germen platanonis mea, opus manus mee ad glorificandum. Enstatum gloriam. Non in illo audierit iniquitas, dolus, frons, adulatio, mendacium, perfidia. Non est terra illa huius similes, de qua Propheta Oseas, quod fermeat, & abs orbeatur homicidis adulterius, &c. Maledictum & mendacium, & homicidium & perfidum, & adulterium inundaverunt, & sanguinem tergit. Proutque nihil aliud in illa audiatur. Prodi: in forum, narratur quod in tal. loco tales iugularint, in tali futes irruperint, in tali proximum aquae. Ibi vero Non audierit ultra iniquum. Hoc dicit Angelus Iohanni, dum ei sanctam illam offendit ciuitatem: Non intrabis in eam aliquod contingas, aut abominationem faciens. & me. Apoc. 21. dacionem. Foris caes & venefici, & impudici & ho- 27. micide, & idoli: seruientes, & omnes qui amat, & facit mendacium. In regno illo beatitudinis: Popu. Apoc. 22. lus tuus omnes inisti: q.d. ait D. Ambr. sine defe- 15. ctu. Injustitia universalia est virtus: tunc vero dicitur quid esse iustitiae, quando nihil illi deest: Omnes In Luce, nisi, q.d. omnibus virtutibus ac meritis esfulge-

bunt, ut ne unica illis desit virtus. In hoc mundo nullus tam perfectus, cui non desit aliquid: ille qui sapientia vigeret, salute laborat, qui sanitatem gaudentem valet, mundus est instabilis: qui corporis gaudere legit, mentis inopia languet, & numquam deest unum nisi, seu sed quando efficiens aliquem, & alter bene dicit, (a) nihil ab omni parte beatum. In celo vero tam erunt omnes omnibus laeti cista numeris abundantur ut nulli vel atomus deficit, nec tan de fo- in illis omnibus erit, vel unicum. Sed aut lacoma, lac perna, sapientes, discreti, formosi, sani, prudentes, con- que nola- tenti, alacres, veri sine vero omnes. Erunt inquit Deus, Germen plantationis meae opus manuum mea- rum ad glorificandum, ad gloriam meam & ipso- rum. Quando de limo terra Deus hominem for- maverit voluit eum efficerre honore non vulgaris, omnium eum instituerat Dominum creaturam, & in eum finem et preparauit paradisum volu- platius selectissimis herbis vermiculatum, ut ne va- de pulchramur ac sapidum numero deceler-

(a) Quae sunt hal- numeris abundantur ut nulli vel atomus deficit, nec tan de fo- in illis omnibus erit, vel unicum. Sed aut lacoma, lac perna, sapientes, discreti, formosi, sani, prudentes, con- que nola- tenti, alacres, veri sine vero omnes. Erunt inquit Deus, Germen plantationis meae opus manuum mea- rum ad glorificandum, ad gloriam meam & ipso- rum. Quando de limo terra Deus hominem for- maverit voluit eum efficerre honore non vulgaris, omnium eum instituerat Dominum creaturam, & in eum finem et preparauit paradisum volu- platius selectissimis herbis vermiculatum, ut ne va- de pulchramur ac sapidum numero deceler-

Ges. 1.8 ad hendiadys: Plantauerat auctem Dominus Deus pa- radisum voluptatis à principio, in quo posuit ho- minem quem formauerat. Producuisseque Dominus Deus de buxo omne lignum pulchrum usum, & ad- descendens suane. Collocavit in eo hominem, quasi in throno regali (ut adiurit D. Chrys.) adduxitque ad illum cuncta animantia, ut Adamo iurarent obedienciam, & ipse vt suo rex moratus in pa- tio ac regno dominans, eis nomina imponeret, ac cuoque suum assignaret officium. Idecirco cecinit in eius laudem David: Gloria & honore coronasti eum Domine. Si tales plantas, arbores tales, tanta pulchritudine, venustate tali planitarit Deus in paradiſo hoc terreno ad gloriam & honorem lu- tei figmenti, tam hebetis, tam ingrati, quod illi- co in peccatum esset lapsorum; 3 qualis erit Dei paradiſus, quem sibi in honorem plantauit à principio aeternitatis? Quis paradiſus voluptatis, quis horruſ deliciarum, quam arbores fertiles, quam vifum recreantes, quam fructibus gravi- dae, fructibus diuinis, fructibus celestibus exu- berantes, ad Dei suorumque gloriam, laudemque sempiternam. Germen plantationis meae, opus manus meae, ad glorificandum.

§. 15. Moyses & Elias. Omnes in celo erunt sapientes, nullus illuc stultius intrabit. Hoc no- strum moeū desiderium, magis quam So- cratis.

*E*xaminemus paululum cum D. Cyril. verba Lib. 4. m. Iſaie quæ superius strictim citauimus, qui hoc idem nobis alijs terminis insingat: Regem in

decore videbunt oculi eius, cernent terram de longe Isa. 33.17. &c. populum impavidum non videbūs &c. Oculi tuis videbunt Hierusalem habitationem opulentiam, rabi- naculum, quod nequaquam transferri poteris: nec au- ferentur clavis eius in sempiternum, Et omnes sur- culi eius non rumpentur: quia solūmodo ibi ma- gniſcus est Dominus noster. Patet omnibus (in- quic D. Cyril.) prophetam non loqui de terrena illa Hierusalem, cum haec ſepe numero fuerit deſtructa, quæ populo nequam, gente ſcelerata, ſtulta, ac perfida fronte nouabatur inquinatio: illa quoque Christus non apparuit formâ glorio- fuſ, ſed infami crucis ſupplicio in gloriosus. Lo- quitur autem de ſuperna illa Hierusalem, de qua Apoſtolus: Illa quoque ſursum eſt Hierusalem, &c. O- culi cui videbunt Hierusalem illam ter beatam, Habitacionem opulentiam: vbi omnes diuitiae, cen- ſus, redditus Dei referuantur: vbi paratur anime gloria, quies corpori: ciuitas tam opulenta, quia ibi ſolummodo magnificus Dominus noster, ibi ſu- lummodo. Vidisti & miratus es quam profuſis & 103.14 Deus in hominis creatione, quam magnificens in mundi productione, quot opera in eo preclara condidit: ut stupens exclamat David: Quam ma- gnifica ſunt opera tua Domine! Omnia autem haec puluis, milicia, nihil ſunt: Ibi ſolummodo magnificus: quia ibi ſolummodo ſunt ea dona tanto Domino conformia.

Dubibus modis dicitur Rex magnificus: 188. I. quia magna ſunt ea quæ largiuntur, respectu eius dupli- qui ea recipi, propinde dicitur rex ille magni- ter dicitur, qui mille ducatos aureos daret eidam, cui tur rex viginti plus ſatis eſſent. Alio modo: quia id quod eſſe me- dat, conuenit regali ſuę dignitati, ac maiestati: magnificus, prouide magnificum ſe Rex. Aſſuetus ostendit, centum ac viginti ſepte. Prouinciarū Dominus in illo celeberrimo coniuvio, vbi tam cibi quam mensa, quam abaci, quam vafa, quam dona, quam manūlia talia fuerunt, qualia defterbit Spiritus.

S. Luxuria magnificientiam principalem. In hoc mun- Esther. 8. do eſt Deus magnificus, ſi coſideremus ea quæ 2.18. tribuit, & diſpone in ordine ad hominem cui li- cet ſit puluis ac vilissimus vermiculus que capi- t, eviue ſufficit foſſa tumulus octo palmarū lon- gitudinis, & duorum latitudinis, erexit domum ampliſſimam, totum ſelicet mundum teclo illo ſuperiori tot ſtellis rutilanti, maioribus, ac minoribus: circumcinctum & cum ei pansi ſtruſum ſufficiat, ſudore vultus ſui excodum, illi tot fru- etus, aues, animalia, picees, flores, fontes miniſtravit. O quæ magnificentia! Aperis tu manum tuam, & imples omne anima beneſtione.

Pſ. 144.16 Attamen non fuit in his Deus magnificus in

K 2 ordine